

Άγνωστοι Έλληνες: Ιορδανία όταν οι Έλληνες

Οι

Έλληνες, λόγω της αγάπης τους για την έρευνα και το νέο, ταξίδευαν σε όλον τον κόσμο μεταδίδοντας παράλληλα κάθε είδους γνώση και κουλτούρα στα μέρη που επισκέπτονταν.

Ν. Αμερική, Κίνα, Ινδίες είναι από τους βασικούς σταθμούς τους. Στο τέλος του ταξιδιού τους επέστρεφαν όμως οι περισσότεροι στα γνώριμα νερά της Μεσογείου αφήνοντας και εκεί το προσωπικό τους στίγμα.

Τέτοια χώρα υπήρξε και η περίφημη Ιορδανία που συνορεύει με την Συρία, για την οποία έχουμε μιλήσει σε προηγούμενο άρθρο μας. Τόσο αυτές οι δύο περιοχές όσο και περιοχές σε όλη την Ανατολία είχαν δεχτεί την ελληνική επίδραση από τα αρχαιότατα κιόλας χρόνια, με την εκστρατεία του Διονύσου το 3000π.Χ. και πολύ αργότερα με το «πέρασμα» του Μ. Αλεξάνδρου σε εκείνα τα μέρη.

Αυτό που έδωσε ξανά ώθηση στην διάδοση της ελληνικής γλώσσας στην περιοχή, κυρίως μέσω του εμπορίου, ήταν η *pax Romana*, η περίοδος ειρήνης που είχε

θεσπίζει ο Οκταβιανός Αύγουστος τον 1ο-2ο αι. π.Χ.

Ακρόπολη της Ιορδανίας

Σύντομα η Ελληνική γλώσσα ήταν η επίσημη γλώσσα εμπορίου σχεδόν σε ολόκληρη την Ασία.

Η γλώσσα όμως δεν ήταν το μόνο ελληνικό στοιχείο που απαντούσε κανείς στην Ιορδανία.

Μνημεία αρχαίου ελληνικού τύπου δεσπόζουν σε μεγάλο αριθμό πόλεων της Ιορδανίας. Πρώτη και γνωστότερη η Φιλαδέλφεια (Αμμαν), που χτίστηκε από την αρχή και πήρε το όνομά της από τον Πτολεμαίο τον Φιλάδελφο, βασιλιά της Αιγύπτου. Σε όλη την πόλη υπάρχουν αρχαία ελληνικά κτήρια, όπως το Νυμφαίο (φημίζεται για την αρχιτεκτονική του μέχρι σήμερα και είναι αφιερωμένο στις Νύμφες του νερού), μεγάλα θέατρα, βιβλιοθήκες κ.α.

Σε ένα μάλιστα εκ των θεάτρων διεξάγονται πολλές από τις επίσημες εκδηλώσεις της Ιορδανίας, γεγονός που δείχνει την εκτίμηση και τον σεβασμό των κατοίκων προς καθετί ελληνικό.

Και η Ακρόπολη όμως της περιοχής χρονολογείται την Ελληνιστική Περίοδο και βρίθκει ελληνικού στοιχείου:

- Ναός Ηρακλέους, από τον οποίον σώζονται δυστυχώς μόνο ερείπια. Η παράδοση μάλιστα αναφέρει την ύπαρξη ενός αγάλματος του ήρωα, το οποίο έφτανε σε ύψος 10μ., σύμφωνα και με την εκτίμηση αρχαιολόγων.

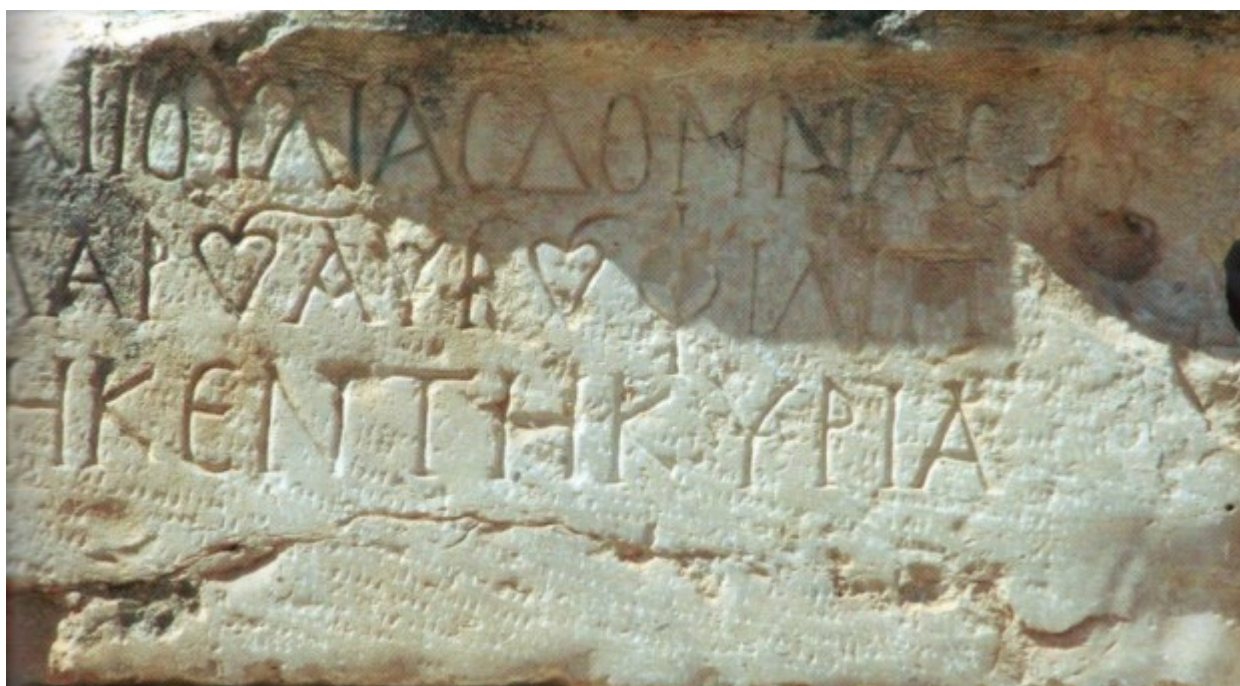
- Βυζαντινό μεγαλοπρεπές οικοδόμημα.

Αρχαίο θέατρο στην πόλη Γεράσα

Έπειτα η πόλη Γεράσα < γήρας (σημ. Τζέρας), όπου ο Μ. Αλέξανδρος είχε αφήσει τους πρώτους στρατιώτες του. Η εν λόγω πόλη είναι γεμάτη από κίονες, ελληνικές επιγραφές, δύο θέατρα με άκρως ελληνικές προδιαγραφές πιστές στο Αττικό πρότυπο (σήμερα στο μεγαλύτερο από αυτά διεξάγεται το Φεστιβάλ Τέχνης και Πολιτισμού), αγάλματα, ναοί (π.Χ. του Διός στον νοτιοδυτικό λόφο, της Αρτέμιδος, προστάτιδας της πόλης, που αποτελεί το σημαντικότερο αξιοθέατό της) και οικοδομήματα της Ελληνιστικής περιόδου.

Υπάρχει ακόμα η αρχαία αγορά, στην οποία κυριαρχούν κίονες ιωνικού και κορινθιακού τύπου, καθώς και πολλές εκκλησίες της Βυζαντινής περιόδου (του Αγίου Ιωάννη, του Αγίου Γεωργίου, των Αγίων Αναργύρων, κ.α.)

Ελληνική επιγραφή στην Ιορδανία

Επίσης, η πόλη Γάδαρα (Γκαζέρ) έχει γίνει γνωστή αφενός για τις θερμές πηγές της, όπως αναφέρει και ο Στράβων και αφετέρου για την ελληνική επιγραφή που γράφει:

«Σοι λέγω, τῷ διερχομένῳ, οἷος εἶ ἤμην, οἷος εἰμὶ ἔσει. Χρῆσαι τῷ βίῳ ὡς θνητὸς»! (Σε εσένα απευθύνομαι διαβάτη. Εκεί που ήσουν ήμουν και εδώ που είμαι θα έρθεις. Αντιμετώπισε την ζωή σου σαν θνητός)!

Σας θυμίζει κάτι;

Η συγκεκριμένη πόλη υπήρξε, ακόμη, γενέτειρα του Επικούρειου Φιλοσόφου, Φιλόδημου και των Κυνικών Μελεάγρου και Μένιππου.

Σε επίσκεψή του κανείς θα έχει την δυνατότητα να δει τις περίφημες θέρμες του Ηρακλείδη (λουτρά με γεωμετρικά σχέδια), τάφους της Ελληνιστικής περιόδου, και άλλα πολλά.

Τέλος, η πόλη Πέτρα είναι άξια αναφοράς, επειδή εκεί έζησε και έδρασε η πανάρχαια ελληνική φυλή των Ναβαταίων! Είχαν χτίσει οικισμό πάνω σε βράχο, στοιχείο που χαρακτηρίζει κατ' εξοχήν πόλεις, στις οποίες ζουν Έλληνες.

Οι Ναβαταίοι χαρακτηρίζονταν από έντονη εμπορική δραστηριότητα και αρχιτεκτονική ικανότητα. Έχτισαν αμέτρητα κτήρια, προσόψεις, ναούς, θέατρα, αγορές, αποθήκες νερού σε βράχους, κορινθιακούς τάφους, κλπ. Διέθεταν ικανούς βασιλείς (πχ. Αρέτας), οι οποίοι κατάφεραν να διατηρήσουν την ανεξαρτησία του λαού τους ακόμα και όταν ο Πομπήιος προσάρτησε την Συρία στην κυριαρχία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Ο Στράβων κάνει λόγο για τους Ναβαταίους, εξαίροντας τον πολιτισμό τους. Αλλά και ο Διόδωρος ο Σικελιώτης αναφέρει πως ο Αντίγονος προσπάθησε να τους υποτάξει, προκειμένου να πολεμήσουν στο πλευρό του εναντίον των εχθρών που κυριαρχούσαν στην Αίγυπτο και απέτυχε.

Κοινοθιακός τάφος στην Πέτρα

Υπάρχουν, ωστόσο και πολλές άλλες πόλεις, στις οποίες είναι εμφανές το ελληνικό στοιχείο, όπως η Πέλλα, η Ακάμπα, η Μεδεβα και άλλες.

Όπως γράφει ο Καβάφης:

«Κι απ' την θαυμάσια πανελλήνιαν εκστρατεία,

την νικηφόρα, την περίλαμπρη,

την περιλάλητη, την δοξασμένη

ως άλλη δεν δοξάσθηκε καμιά,

την απaráμιλλη: βγήκαμ' εμείς·

ελληνικός καινούριος κόσμος, μεγας.

Εμείς· οι Αλεξανδρείς, οι Αντιοχείς,

οι Σελευκείς, κ' οι πολυάριθμοι

επίλοιποι Έλληνες Αιγύπτου και Συρίας,

κ' οι εν Μηδία, κ' οι εν Περσίδι, κι όσοι άλλοι.

Με τες εκτεταμένες επικράτειες,

με την ποικίλη δράσι

των στοχαστικών προσαρμογών.

Και την Κοινήν Ελληνική Λαλιά

ως μέσα στην Βακτριανή την πήγαμε,

ως τους Ινδούς».

Επομένως καθίσταται εμφανής, κατά την γνώμη μας, η ελληνική παρουσία και δραστηριότητα στην περιοχή της Ιορδανίας και γενικότερα της Ανατολής. Κάποιοι –και δυστυχώς Έλληνες- αμφισβητούν την πατρότητα των ελληνικών κατασκευών και οικοδομημάτων στις περιοχές αυτές, ισχυριζόμενοι πως είναι Ρωμαϊκά, την στιγμή που ποτέ δεν διεκδικήθηκε η πατρότητά τους από αυτούς σε καμία χρονική περίοδο.

Αλλά αντιθέτως, κατ' ομολογίαν των ίδιων (βλ. Κικέρωνα) επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από καθετί ελληνικό και υποκλίθηκαν με δέος στον πολιτισμό μας.

Ας κλείσουμε με τα λόγια του Ισπανού συγγραφέα και πολιτικού, Federico Krutwig Sagredo, ο οποίος μεταξύ άλλων υπογράμμισε:

«Οι Ρωμαίοι συνήθιζαν να λένε πως η Ελλάδα ήταν μητέρα κάθε γνώσης και αυτή η αλήθεια δεν έχει αλλάξει από τότε»...

Πηγές: fdathanasiou.wordpress.com – pygmi.gr